

**Protokół Nr 14/2021
zdalnego posiedzenia
Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
z 19 kwietnia 2021 r.**

I. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosław Słoma otworzył zdalne posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i przywitał Członków Komisji, a także gości uczestniczących w posiedzeniu w trybie wideokonferencji. Następnie sprawdził obecność oraz stwierdził wymagane quorum.

II. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że Członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia. Następnie przedstawił planowany przebieg obrad Komisji i zaproponował, aby w punkcie 4, tj. Sprawy różne i wolne wnioski, Członkowie Komisji zajęli się projektem Stanowiska Komisji w sprawie zdewastowania Cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej będącego własnością parafii rzymskokatolickiej św. Józefa Rzemieślnika. Kolejno zapytał, czy są uwagi do proponowanego porządku posiedzenia. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie nad przyjęciem porządku posiedzenia. Porządek posiedzenia został przyjęty jednogłośnie.

Imienne wyniki głosowania stanowią załącznik nr 1

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Informacja na temat sytuacji szkolnictwa mniejszości narodowych i etnicznych w województwie warmińsko-mazurskim.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 13/2021 z 15 marca 2021 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

III. Informacja na temat sytuacji szkolnictwa mniejszości narodowych i etnicznych w województwie warmińsko-mazurskim.

Przewodniczący Komisji poinformował, że Członkowie Komisji otrzymali prezentację dot. Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim. Podziękował za jej przygotowanie i poprosił Dyrektora Szkoły, p. Marię Olę Sycz o zabranie głosu.

Załącznik nr 2

Dyrektor Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, p. Maria Olga Sycz odniosła się do sprawy zwrotu części subwencji oświatowej przyznanej Zespołowi Szkół na kształcenie uczniów przybywających z zagranicy i stwierdziła jednoznacznie, że w tej kwestii nie zawinili Dyrekcja Szkoły oraz organ prowadzący.

Wyjaśniła, że powyższa sprawa wynikła na skutek kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Edukacji Narodowej przez Najwyższą Izbę Kontroli i zwróciła uwagę, że dane dot. nauki

cudzoziemców były wprowadzane do Systemu Informacji Oświatowej (tzw. SIO) przez Dyrektora Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania, a także przez wszystkich Dyrektorów szkół mniejszościowych w ten sam sposób, zgodny z posiadaną wiedzą i stanem faktycznym. Kontynuując wskazała, że po przekazaniu przedmiotowych danych do SIO, Ministerstwo Edukacji Narodowej po ich analizie, stosując wagi algorytmu, nalicza subwencję oświatową i przekazuje ją organowi prowadzącemu szkołę. W tym miejscu zaznaczyła, że od wielu lat wielkość subwencji oświatowej jest niewystarczająca na pokrycie kosztów funkcjonowania szkoły, w związku z czym samorząd województwa systematycznie dofinansowuje placówkę własnymi środkami.

Następnie p. Maria Olga Sycz zwróciła uwagę, że wszczęte postępowanie administracyjne i pejoratywny wydźwięk opisywanej sprawy wpływają na atmosferę kształcenia uczniów, szczególnie tych przybyłych z Ukrainy. Dodała, że najwięcej ukraińskich dzieci przyjechało do Polski po roku 2014, co było spowodowane stanem wojny w Ukrainie oraz sytuacją ekonomiczną. Podkreśliła, że przyjęcie do szkół mniejszościowych jest w zasadzie jedyną pomocą, z jakiej korzystają uczniowie narodowości ukraińskiej.

W dalszej części Dyrektor Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim odniosła się do tematu subwencji i wyjaśniła, że Ministerstwo Edukacji Narodowej kwestionuje objęcie nauczaniem mniejszości narodowych i etnicznych uczniów przybywających z zagranicy argumentując, że nie należą oni do mniejszości narodowych i nie mają polskiego obywatelstwa. W tym miejscu przytoczyła zapis art. 165 ustawy Prawo oświatowe, który mówi, że osoby niebędące obywatelami polskimi, a podlegające obowiązkowi nauki, korzystają z niej na warunkach dotyczących obywateli polskich. Wskazała, że zgodnie z powyższym, dyrektor placówki nie może odmówić przyjęcia takiego ucznia do szkoły. Kontynuując wyjaśniła także, że rodzice uczniów przybywających do szkoły jako cudzoziemcy deklarują m.in. uczęszczanie dziecka na wszystkie zajęcia organizowane przez szkołę oraz zdawanie matury z języka ukraińskiego. Podkreśliła, że w obecnej sytuacji, która wynikała w trakcie trwania roku szkolnego, nie można dyskryminować dzieci przybyłych z Ukrainy i wydzielać ich z grupy mniejszości ukraińskiej.

Na zakończenie p. Maria Olga Sycz podała dane dot. losów absolwentów Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, z których wynika, że uczniowie uczący się w niej jako cudzoziemcy pozostają w zdecydowanej większości w Polsce, gdzie zakładają rodziny i integrują się ze społecznością polską.

Przewodniczący Komisji podziękował Dyrektora Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, p. Marii Oldze Sycz i otworzył dyskusję.

Wicemarszałek Województwa, p. Mion Sycz poinformował, że na sesji Sejmiku w marcu br. została zabezpieczona kwota ewentualnego zwrotu subwencji oświatowej. Dodał także, że nie zapadła jeszcze decyzja w przedmiotowej sprawie. Nadmienił również, że zgodnie z jego wiedzą niektóre z organów prowadzących tzw. szkoły mniejszościowe chcą przekazać sprawę do sądu argumentując, że naliczenie subwencji odbyło się zgodnie z systemem wypracowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, a nie przez organy prowadzące. Zwrócił uwagę, że to system okazał się zawodny, więc szkoły nie powinny ponosić jakiejkolwiek odpowiedzialności.

Kończąc stwierdził, że jego zdaniem najlepszym rozwiązaniem jest umorzenie postępowania przez odpowiednie instytucje, ponieważ problem dotyczy nie tylko szkół mniejszościowych w Polsce, ale także szkół polskich w Ukrainie.

Jako kolejna głos zabrała radna Teresa Astramowicz-Leyk, profesor UWM, która poinformowała, że w 2019 roku realizując polsko-ukraiński projekt dot. ochrony praw mniejszości narodowych badała kwestie nauczania języka polskiego i funkcjonowania szkół mniejszości polskiej w Ukrainie.

Podkreśliła, że ww. badania pokazały, że bez uczniów ukraińskich, którzy uczęszczają do szkół mniejszości polskiej, szkoły te nie miałyby racji bytu. Wyraziła obawę, że jeżeli państwo polskie będzie nieprzychylnie szkołom z ukraińskim językiem nauczania, wówczas mogą pojawić się reperkusje ze strony ukraińskiej. Na zakończenie zwróciła uwagę, że w konsekwencji takich działań władz Polski, mniejszość polska w Ukrainie nie będzie mogła oficjalnie uczyć swoich dzieci języka polskiego i korzystać z możliwości, które Ukraina stwarza mniejszości polskiej.

W dalszej kolejności Przewodniczący Komisji podkreślił znaczenie Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim dla kształtowania tożsamości narodowej, kulturalnej i etnicznej społeczności ukraińskiej.

Następnie głos zabrał radny Zbigniew Homza, który wyraził niezadowolenie z sytuacji, która miała miejsce podczas sesji Sejmiku w marcu br. Wskazał, że radni Klubu PiS kierowali pytania do Wicemarszałka Województwa, p. Mirona Sycza dotyczące zwrotu części subwencji oświatowej, a jego zdaniem pytania te powinny być skierowane do przedstawicieli rządu.

Przewodniczący Komisji podziękował gościom oraz członkom Komisji za wystąpienia.

IV. Sprawy różne i wolne wnioski.

- przyjęcie stanowiska Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie zdewastowania Cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej będącego własnością parafii rzymskokatolickiej św. Józefa Rzemieślnika.

Przewodniczący Komisji poprosił radną Teresę Astramowicz-Leyk oraz Pełnomocnika Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktora Leyka o zabranie głosu. Poinformował także, że zostało przygotowane Stanowisko Komisji w sprawie zdewastowania Cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej i wyraził zdanie, że jest to sytuacja niedopuszczalna.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk, wyjaśniła, że 16 kwietnia br. z Pełnomocnikiem Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych odbyli wizję lokalną cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej oraz przeprowadzili rozmowy z Wójtem Gminy Ełk, Zastępcą Wójta Gminy Ełk, przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz mieszkańcami, którzy zgłaszali i informowali opinię publiczną o postępującej dewastacji cmentarza.

Kolejno wskazała, że według pracowników Urzędu Gminy zgłoszenie o dewastacji cmentarza należącego do parafii rzymskokatolickiej św. Józefa Rzemieślnika w Nowej Wsi Ełckiej otrzymano w kwietniu br. Zwróciła jednak uwagę, że z zebranych dokumentów wynika, że już w październiku 2020 roku mieszkańcy zawiadamiali gminę, że na cmentarzu trwa wycinka drzew i są dewastowane groby.

Następnie radna Teresa Astramowicz-Leyk dodała, że zebrane informacje wskazują, że wiosną 2019 roku Wójt Gminy Ełk wydał zezwolenie proboszczowi parafii na usunięcie 40 drzew, ale wówczas nie zostało ono wykorzystane. Wytłumaczyła, że do wycięcia około trzystu drzew (bez zezwolenia) za pomocą ciężkiego sprzętu i dewastacji większej części cmentarza doszło w okresie od jesieni 2020 roku do kwietnia br. Z przykrością przyznała, że obecny widok cmentarza budzi przerażenie i zdaniem radnej Stanowisko Komisji jest niezwykle potrzebne, aby jak najszybciej przywrócić pierwotny kształt zdewastowanego cmentarza. Oświadczyła, że nie godzi się z zaistniałą sytuacją i zawnioskowała o przyjęcie przedmiotowego Stanowiska. Na zakończenie zaproponowała wprowadzenie drobnej korekty do treści dokumentu, tj. w zdaniu „Po dokonaniu analizy dostępnej

dokumentacji i wizji lokalnej w dniu 16.04.2021 r. przez przedstawiciela Komisji ds. MNiE [...]” wyraz „przedstawiciela” zastąpić „radną”.

Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktor Leyk poruszony widokiem zdewastowanego Cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej powiedział, że nigdy nie był świadkiem takiego aktu wandalizmu i profanacji grobów. Wyraził zdanie, że zajście to jest niedopuszczalne i należy zrobić wszystko, aby podobna sytuacja nie powtórzyła się w przyszłości.

Załącznik nr 3

Przewodniczący Komisji podziękował radnej Teresie Agramowicz-Leyk oraz Pełnomocnikowi Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktorowi Leykowi za odbycie wyjazdu i przeprowadzenie wizji lokalnej. Przyznał, że sprawa jest bulwersująca i bolesna, szczególnie że ma miejsce w czasach demokratycznej Polski.

Następnie poddał pod głosowanie (w programie konferencyjnym) Stanowisko Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w sprawie zdewastowania Cmentarza w Nowej Wsi Ełckiej będącego własnością parafii rzymskokatolickiej św. Józefa Rzemieślnika.

Za pozytywnym przyjęciem ww. Stanowiska głosowało 5 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

Imienne wyniki głosowania stanowią załącznik nr 4

V. Zatwierdzenie Protokołu nr 13/2021 z 15 marca 2021 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 13/2021 posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się 15 marca 2021 r.

W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie (w programie konferencyjnym). Za pozytywnym przyjęciem ww. protokołu głosowało 5 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

Imienny wynik głosowania stanowi załącznik nr 5

VI. Zakończenie posiedzenia.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował Członkom Komisji za udział w obradach, a obsłudze technicznej za pomoc w przeprowadzeniu zdalnego posiedzenia. Następnie zamknął zdalne posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych 19 kwietnia 2021 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak